

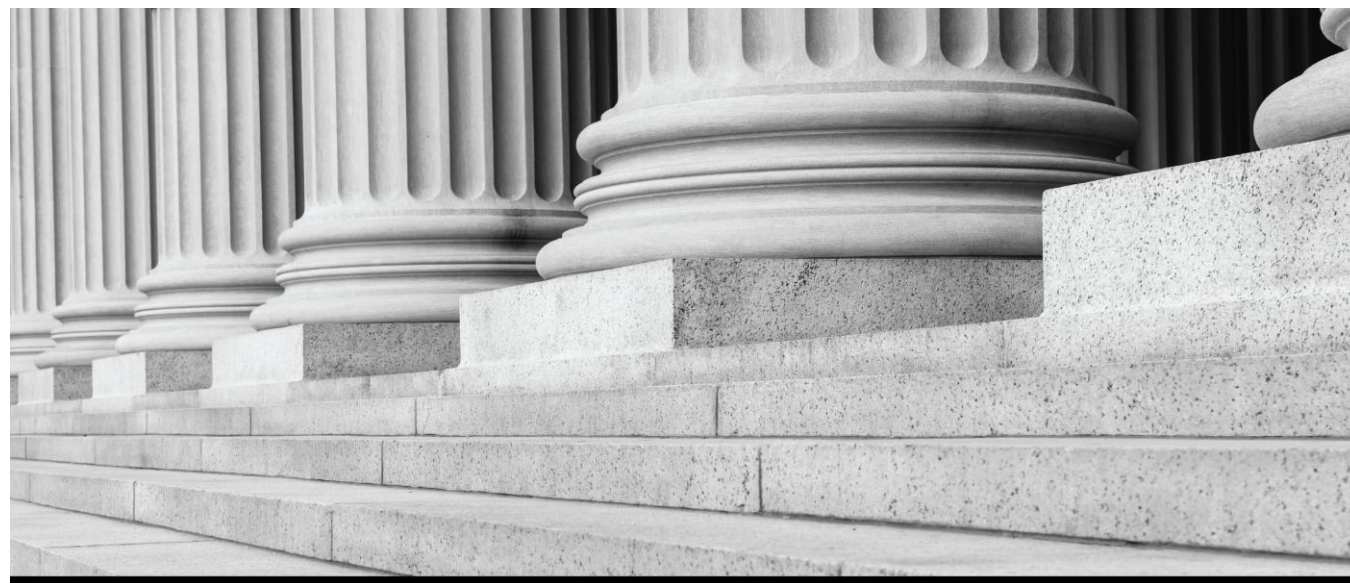
UDBUDSRETlige HIGHLIGHTS 2025

DANSK FORENING FOR UDBUDSRET

Anders Birkelund Nielsen

Thomas Thorup Larsen

Martin Stæhr

LIDT STATISTIK – 2025

- **47 offentliggjorte kendelser og delkendelser i 2025 pr. 7. december 2025.**
- **(undtaget aktindsigtsafgørelser, genoptagelsesafgørelser og forelæggelseskendelser)**
- I 2024 45 kendelser i samme periode.
- I 2023 59 kendelser i samme periode.

- 1 erstatningskendelse indtil nu i 2025 – samme i 2024

- 4 offentliggjorte afgørelser om aktindsigt indtil nu i 2025 - 3 i samme periode i 2024.

TENDENSER/IAGTTAGELSER 2025

- 5 kendelser med udenlandske klagere - 6 i 2024.
- 2 kendelser med SKI som indklaget – 2 i 2024.
- 1 kendelse med dissens – 0 i 2024.
- 1 kendelse vedrørende udbud/udbudspligt efter light-regimet – 4 i 2024.
- 1 kendelse vedrørende udbudspligt efter udbudslovens afsnit IV – 1 i 2024.
- 5 kendelser vedrørende forsyningsvirksomhedsdirektivet – 5 i 2024.
- 2 kendelser vedrørende forsvars- og sikkerhedsdirektivet – 3 i 2024.
- 0 kendelser vedrørende tilbudsloven – 1 i 2024.
- 4 kendelser vedrørende koncessionsdirektivet - 0 i 2024.

JANUAR – FARVEL TIL SELF-CLEANING ENHEDEN

- **Fra 1. januar var det slut med self-cleaning enheden hos Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der blev nedlagt som følge af besparelseshensyn.**
- Til gengæld udgav Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen også i januar måned en ny ”Vejledning om vurdering af pålidelighed”.
- Vejledningen har til formål at hjælpe offentlige ordregivere og virksomheder, når virksomheder har behov at dokumentere deres pålidelighed.
- **Kendelse af 20. januar 2025 - Kongsvang Cleaning & Facility A/S mod Jammerbugt Kommune**
- Jammerbugt Kommune ikke handlet i strid med udbudsreglerne ved at konkludere, at KN Rengøring havde dokumenteret sin pålidelighed.
- Jammerbugt Kommune baserede sin vurdering på vejledende udtalelse fra self-cleaning enheden.
- Ikke et problem, at KN Rengøring ikke havde betalt erstatning til Herlev Kommune, da et krav på næsten 10 mio. kr. var bestridt og dannede grundlag for en verserende voldgiftssag.

JANUAR – KRAV OM BESTEMTE MATERIALER

- **EU-Domstolens dom af 16. januar 2025 i sag C-424/23, DYKA Plastics NV mod Fluvius System Operator CV**
- EU-Domstolen:
- Som udgangspunkt ikke tilladt at foreskrive anvendelse af bestemte materialer i et udbudsmateriale.
- Konkret havde den offentlige ordregiver stillet krav om kloakrør af stentøj og beton.
- Sådan havde vi vist ikke lige altid tænkt i Danmark!
- Synliggørelse af en fejlimplementering af udbudsdirektivets artikel 42 i udbudsloven.
- Undtagelsen ”Medmindre kontraktens genstand gør det berettiget” mangler i § 42!
- **Det vender vi tilbage til!**

FEBRUAR – ALTERNATIVE EGNETHEDSKRAV

- **Klagenævnets kendelse af 7. februar 2025, Vognmand Andreas R. Søborg A/S mod Odsherred Kommune**
- Udbud efter udbudslovens afsnit II af en kontrakt om transport af affald fra genbrugsstationer.
- Et sjældent eksempel på Klagenævnets tilsidesættelse af en ordregivers vurderinger i forhold til opfyldelse af et mindstekrav til egnethed.
- **Udbudsbekendtgørelsen:** *”Tilbudsgiver skal godtgøre at have den tekniske kapacitet til at udføre opgaven enten ved at vedlægge mindst én reference fra en sammenlignelig opgave (sammenlignelig mht. opgavens art og størrelse) inden for de seneste 3 år **eller, for nye aktører på området, på anden vis godtgøre den relevante erfaring på transportområdet, jf. Udbudslovens §155, stk. 1, nr. 2).***
- **Klagenævnet:** *”Referencekravet er derfor uklart formuleret, og risikoen for denne uklare formulering påhviler efter fast klagenævnspraksis ordregiveren.”*
- **Egnethedskrav og nystartede virksomheder: En tricky størrelse – vi mangler en § 154, stk. 2.**

MARTS – ERSTATNING VED KLAGENÆVNET

- **Klagenævnets kendelse af 4. marts 2025, Verdis A/S mod Gribskov Genbrug & Ressourcer A/S**
- Erstatningskendelse i forlængelse af Klagenævnets kendelse af 29. oktober 2024 i samme sag.
- Gribskov Genbrug & Ressourcer A/S pålagt at betale 10 mio. kr. i erstatning til Verdis A/S.
- **Klagenævnet:** *"hvis evalueringen var blevet gennemført i overensstemmelse med evalueringsmodellen, ville tilbuddene fra Verdis have været de økonomisk mest fordelagtige."*
- Ordregiver ikke løftet bevisbyrden for, at udbuddet var blevet annulleret, hvis man havde været opmærksom på "problemstillingen" vedrørende evalueringsmodellen.
- Årets eneste erstatningskendelse fra Klagenævnet og vist nok den største erstatning til dato.
- **Hvorfor så få erstatningskendelser ved Klagenævnet?**

MARTS – MEDLEMSMØDE I DFFU

- **Medlemsmøde i foreningen den 26. marts hos Bech-Bruun**
- To spændende oplæg med stor praktisk betydning:
- ”Kontraktuel håndtering af udbudsretlige forbehold” ved Tina Braad fra Bech-Bruun.
- ”De tekniske specifikationer/kravspecifikationen i lyset af DYKA-sagen” ved Helle Lorentsen Bøgeskov fra Viltøft.
- Uddeling af Steen Treumers specialepris 2025.
- Modtager: Eva Absalonsen for specialet ”Tilknytningskravet og dets begrænsning for inddragelse af grønne hensyn ved offentlige udbud”.
- Præsentation af specialet.
- Mindeord og 1 minuts stilhed til ære for afdøde advokat Andreas Christensen.

APRIL – GENOPTAGELSE AF SAG VED KLAGENÆVNET

- **Klagenævnets kendelse af 25. april 2025, JD-Contractor A/S mod Energinet Eltransmission A/S**
- I kendelse af 31. marts 2025 var der i præmisserne en indikation af, at Klagenævnet havde lagt forkerte faktuelle oplysninger til grund for afgørelsen.
- Klager anmodede om genoptagelse af sagen, men Klagenævnet afviste:
- *”Klagenævnet bemærker hertil, at det er korrekt, at det havde været mere retvisende, hvis det i stedet havde fremgået af præmissen, at oplysningerne om den anden juridiske enhed tilhører ”en underleverandør, som den tilbudsgivende juridiske enhed baserer opgaveudførelsen på.”*
- *”De oplysninger, som JD-Contractor har fremhævet om den vindende tilbudsgivers støtteforhold, forelå for klagenævnet, da klagenævnet traf afgørelsen i sagen, og de anbringender, som JD-Contractor har anført til støtte for genoptagelsen, blev ligeledes fremført for klagenævnet under klagesagens behandling. Der er således ikke fremkommet nye oplysninger, som ikke forelå, da klagenævnet traf afgørelse i sagen.”*
- **Hvorfor anmodning om genoptagelse frem for indbringelse for domstolene?**

MAJ – GENERALFORSAMLING OG MEDLEMSMØDE

- **Generalforsamling afholdt på Københavns Universitet den 15. maj - genvalg af bestyrelsen.**
- Og medlemsmøde med overskriften ”Når ikke-EU virksomheder er tilbudsgivere”.
- Oplægsholdere:
- Sune Troels Poulsen, advokatfirmaet Sune Troels Poulsen
- Morten Qvist Fog, Dansk Industri
- Signe Mäkelä-Salling, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
- Vist nok enighed om, at det ikke er lovligt ved et udbud i henhold til udbudsloven at afskære muligheden for at byde ind med kinesiske el-biler.
- Med virkning fra 30. juni indført særlige regler for udbud af medicinsk udstyr, som bl.a. indebærer forbud mod kinesiske tilbudsgivere samt begrænsning af kinesiske underleverandører!

MAJ – LOVLIGE KONKURRENCEFORDELE

- **Klagenævnets kendelse af 26. maj 2025, ed A/S mod Lejerbo**
- Udbud efter udbudslovens afsnit II af rammeaftale om levering af computere og tilbehør.
- Klage (bl.a.) over, at ordregiver havde fastlagt et konkurrenceparameter, som i praksis favoriserede en bestemt producent.
- *”Det tillægges positiv vægt, hvis Kunden selv kan udskifte computerens komponenter, f.eks. USB-C port, tastatur, skærm, batteri mv. Der lægges særlig vægt på, om USB-C porten kan udskiftes...”*
- **Klagenævnet:** *”Den omstændighed, at der på det nuværende marked tilsyneladende kun er én virksomhed, der producerer en computer med en udskiftelig USBC port, medfører ikke, at Lejerbo var afskåret fra at fastsætte et konkurrenceparameter om bl.a., at det ville blive tillagt særlig, positiv vægt, hvis USB-C porten kunne udskiftes af Lejerbo selv. Det var således op til tilbudsgiverne at indgå underleverandøraftaler med de relevante producenter, og Lejerbo har ikke haft en udbudsretlig forpligtelse til at sikre, at tilbudsgiverne kunne indgå aftaler med en bestemt computerproducent.”*
- **Er vi i praksis bange for bange for at anvende kriterier, der lovligt favoriserer en tilbudsgiver?**

JUNI – ORDREGIVERS EVALUERINGSSKØN

- **3 ud af 4 offentliggjorte kendelser i juni måned angik helt eller delvist ordregivers evaluering af tilbud i forhold til de kvalitative underkriterier ved udbuddet.**
- Ikke medhold eller udsigt til medhold i klagerne!
- I kendelse af 25. juni, Norsyn P/S mod Halsnæs Varme, var 8 ud af 10 påstande rettet mod den kvalitative evaluering – ikke udsigt til medhold i en eneste.
- I forhold til påstand 1:
- *”Klagenævnet finder på det foreløbigt foreliggende grundlag, at Halsnæs Varme ikke har overskredet grænserne for sit vide skøn eller har handlet usagligt ved evalueringen af tilbuddene ved at tillægge Norsyns manglende beskrivelse af en plan for samarbejde med Halsnæs Varmes kundeserviceafdeling negativ vægt.”*
- **Hvornår giver det mening at klage over den kvalitative evaluering - hvad skal der til for at vinde?**

JULI – ”3 GANGE PRINCIPIELT I 1 KENDELSE”

- **Klagenævnets kendelse af 11. juli 2025, Ketner-Utsch A/S mod Motorstyrelsen**
- Årets nok vildeste kendelse afsagt 29 dage efter klagens indgivelse!
- Udbud efter udbudslovens afsnit II af aftale om produktion og levering af nummerplader.
- Klagenævnet fastslog:
 - 1) lovligt at gennemføre udbuddet som et udbud med forhandling med forudgående udbudsbekendtgørelse.
 - 2) lovligt at angive i kravspecifikationen, at nummerpladerne skulle bestå af en ”aluminiumplade fremstillet af aluminiumbånd”.
 - 3) lovligt at klassificere den udbudte aftale som en kontrakt (med en 10-årig løbetid) frem for en rammeaftale.
- **Er udbud med forhandling ikke længere en undtagelse og kan man altid vælge kontrakt?**

AUGUST – EGNETHED VS. TILDELING

- **Klagenævnets forelæggelseskendelse af 15. august 2025, Balmung Medical Handel GmbH mod Region Syddanmark m.fl.**
- Udbud efter udbudslovens afsnit II af delaftaler om indkøb af sprøjter og kanyler.
- En række spørgsmål forelagt EU-domstolen – bl.a.:
- *1.a. Skal udbudsdirektivets artikel 67, stk. 2 og 3, fortolkes således, at bestemmelserne er til hinder for anvendelsen af et kriterium om bæredygtighed for tildeling af kontrakter, hvorefter det tillægges positiv vægt, at producenten af de varer, der tilbydes, er certificeret i henhold til ISO14001, EMAS eller tilsvarende? (ISO14001 = miljøledelsessystem)*
- *2.b. Skal udbudsdirektivets artikel 70 fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for fastsættelsen som kontraktkrav, at leverandøren til stadighed skal udbygge virksomhedens miljøindsats??*
- **Hvad er problemet, og tør vi gætte på udfaldet?**

SEPTEMBER – MEDLEMSMØDE I DFFU

- **Medlemsmøde i foreningen den 25. september hos DLA Piper**
- 3 spændende oplæg med forskellige vinkler på udbudsretlige ændringer – en neverending udbudsretlig problemstilling.
- "Ændringer – Hvor er vi på vej hen?" Udviklingen i EU-domstolens praksis siden Pressetext ved Morten Wahl Liljenbøl, Poul Schmith/Kammeradvokaten.
- "Ændringer af igangværende kontrakter inden for IT-området" ved Tina Johansen & Cecilie Hald, Bird & Bird.
- "Ændringer under udbudsprocessen" ved Anders Nørgaard, DLA Piper.

SEPTEMBER – ÆNDRINGER I PRAKSIS

- **Klagenævnets kendelse af 11. september 2025, Infoland B.V mod Region Sjælland**
- Udbud med forhandling med forudgående bekendtgørelse efter udbudslovens afsnit II af en kontrakt om en it-løsning til kvalitets-, proces- og dokumentstyring.
- Klage (bl.a.) over, at regionen havde foretaget ændringer af grundlæggende elementer ved undervejs i udbudsprocessen at ændre to konkrete kontraktbestemmelser.
- *"Klagenævnet lægger efter en samlet vurdering, herunder af ændringens karakter og referaterne af Region Sjællands forhandlinger med de to tilbudsgivere, Infoland og Fellowmind, hvoraf fremgår, at begge tilbudsgivere oplyste, at ændringen hverken ville have betydning for den tilbudte løsning eller pris, til grund, at ændringen ikke kan have påvirket potentielle ansøgere eller tilbudsgiveres deltagelse i udbudsproceduren eller fordrejet konkurrencen mellem ansøgere eller tilbudsgivere. Ændringen udgør således ikke en ændring af et grundlæggende element."*
- **Altid ufarligt at ændre i kontrakten?**

OKTOBER – EN SJÆLDEN KLAGENÆVNS-DISSENS

- **Klagenævnets kendelse af 13. oktober 2025, P. Olesen og Sønner A/S mod Bygningsstyrelsen**
- Miniudbud på rammeaftale - kontrakt om nedrivning af produktionsanlæg (mink).
- Klage over evalueringen af tilbud i forhold til et tildelingskriterium omkring tidsplan.
- En tilbudsgiver – lavestbydende – var ved evalueringen blevet ”straffet” for en tidsplan, som ordregiver ikke mente var realistisk.
- Klagenævnets juridiske dommer konkluderede, at Bygningsstyrelsens vurdering lå inden for ordregivers vide skøn. Den sagkyndige var uenig:
- *”Da bygningsstyrelsens skøn over realismen i den tilbudte tidsplan har været løsrevet fra relevante elementer i tilbuddet finder jeg det ubetænkeligt at fastslå, at Bygningsstyrelsen uberettiget har tillagt klagers tilbud en lavere bedømmelse end tilbuddet fra Kingo Karlsen. Jeg stemmer derfor for, at Klagenævnet giver klager medhold i påstand 1).”*
- **Hvorfor har vi ikke flere af den slags dissenser?**

NOVEMBER – MEDLEMSMØDE I DFFU

- **Medlemsmøde den 12. november hos Kromann Reumert i Aarhus**
- Første medlemsmøde i Aarhus i 15 år – det skal vi nok ændre på!
- ”Rammeaftale eller kontrakt - de juridiske rammer og de praktiske overvejelser” ved Jens Munk Plum og Andreas Riis Madsen, Kromann Reumert.
- ”Det praktiske valg mellem kontrakt, rammeaftale eller dynamisk indkøbssystem” ved Casper Uldbjerg, Tolstrup & Hvilsted
- Efterfulgt af tapas for de fremmødte medlemmer.

NOVEMBER – SMAGSTEST

- **Klagenævnets kendelse af 14. november, Jacobs Douwe Egberts DK ApS mod Syddansk Universitet**
- Udbud af kaffe, te inkl. leje af maskiner.
- Offentligt udbud efter udbudslovens afsnit II med indlagt smagstest (blindtest).
- En tilbudsgiver meddelte 3 timer inden smagstesten, at denne så sig nødsaget til at udskifte et tilbudt produkt. Nyt produkt medbragt til smagstest.
- Tilbud afvist som ukonditionsmæssigt med henvisning til det udskiftede produkt.
- Klage over afvisningen og senere også klage over smagstesten – uigennemsigtig.
- **Klagenævnet:** *”Det forhold, at der indgik et subjektivt element i vurderingsgrundlaget, hvor graden af opfyldelse blev bedømt ud fra den enkelte testdeltagers præferencer, gør ikke, at evalueringsmodellen har været fastsat i strid med gennemsigtighedsprincippet.”*
- **Noget overraskende i det?**

NOVEMBER – FARVEL TIL TILBUDSLOVEN (MÅSKE)

- **Forslag til lov om ophævelse af tilbudsloven sendt i høring den 6. november.**
- Regler om bygge- og anlægskontrakter under tærskelværdien indarbejdes i stedet for i udbudsloven – **hensigtsmæssigt?**
- Slut med indbudte licitationer på autopilot.
- Udbudslovens § 42 justeres i lyset af DYKA og Ketner-Utsch – ”Kontraktens genstand gør det berettiget”.
- Indførelse af krav om, at Ikke-statslige ordregivere skal indføre krav om løn- og arbejdsvilkår i offentlige bygge- og anlægskontrakter.
- Ophævelse af § 134a. – udelukkelse af virksomheder fra ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

DECEMBER – EN USIKKER KLAGETID!

- Klager til Klagenævnet i december!
- Klagenævnets sekretariat holder lukket fra og med den 23. december til den 2. januar.
- Hvad betyder det for standstill-klager indgivet i slutningen af november og starten-midten af december?
- Kan man regne med en fumus-tilkendegivelse?
- Kan man mon – hvis begge parter er enige om det – få Klagenævnet med på at forlænge den midlertidige opsættende virkning til efter nytår, så Klagenævnet kan få tid til at fremkomme med en fumus-tilkendegivelse?
- Klagenævnet i delkendelse af 7. november 2025 (Daarbak Group A/S mod SKI):
- *”Klagenævnet har den 28. oktober 2025 truffet afgørelse om at forlænge den periode, hvor klagen har midlertidig opsættende virkning, jf. klagenævnslovens § 12.”*

PÅ GENSYN I 2026!

- **Hvad ser vi ind i i 2026?**
- Farvel til tilbudsloven?
- Nye forslag til udbudsdirektiv(er)?
- Stigning i antal klagesager?
- Nye medlemsmøder i DFFU – kom gerne med forslag til temaer!